КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА МЕТОДИК
ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
_____ О.Б.Жильцов
"___" _____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 ВВПП ОСНОВИ АРХІТЕКТОНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

спеціальність 7.01010201 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Київ – 2014 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Основи архітектонічної творчості: роб.навч.прог. [для студ. спец. 7.01010201 «Початкова освіта»] / уклад. Стаднік Н.В. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 34 с.

Розробники:
Стаднік Надія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

_____К.І. Волинець

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

_____М.А. Машовець

Години звірені з РНП
Структура типова

© КУ імені Бориса Грінченка, 2014 рік
© Педагогічний інститут, 2014 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка …….. 4

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни …….. 6

II. Тематичний план навчальної дисципліни ……. 7

III. Програма ……. 8

Змістовий модуль I. Основні поняття та складові архітектонічної творчості ……. 8

Змістовий модуль II. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну …….. 8

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи архітектонічної творчості» …… 10

V. Плани лекційних занять …….. 11

VI. Плани семінарських занять …….. 14

VII. Завдання для самостійної роботи …… 16

Карта самостійної роботи студента …… 17

VIII. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (навчальний проект) ….. 18

IX. Система поточного та підсумкового контролю знань …… 21

X. Методи навчання …… 24

XI. Методичне забезпечення курсу …….. 24

Питання до заліку ……... 25

XII. Рекомендована література ……. 26

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи архітектонічної творчості» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка. Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи архітектонічної творчості», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Творчість у галузі матеріально-художньої культури виокремлена предметами архітектонічної творчості: архітектурою, декоративно ужитковим мистецтвом, дизайном. Архітектура і декоративно ужиткове мистецтво є невичерпним джерелом національного дизайну. Для оволодівання основами дизайну майбутньому фахівцю з викладання цього предмета у вузі необхідним є курс з основ архітектоніки – етнічної основи національного дизайну.

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців цілісного сприймання сучасного культурного простору України, ознайомлення з основами архітектонічної творчості: архітектурою, декоративно-прикладним мистецтвом (етнодизайн) і сучасними видами дизайну.

Архітектоніка – це вираження у художній формі національно своєрідної за формою і декором матеріальної пластики предмета (у матеріально-художніх образах архітектури, прикладного мистецтва і дизайну).

У сучасному світі народне мистецтво живе у своїх традиційних формах. Тому вироби народних майстрів зберігають свої стійкі особливості й сприймаються як носії цілісної художньої культури. Усе частіше вироби народного декоративно-прикладного мистецтва входять у побут нашого народу, формують художній смак, створюють естетично повноцінне середовище, яке визначає творчий потенціал особистості.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- підвищення рівня професійно-педагогічної культури;
- вправляння у словесному формулюванні теоретико-психологічних положень з основ архітектоніки: «архітектоніка», «тектоніка», «пластика»;

- класифікація архітектонічних мистецтв і напрямів професійної діяльності;

- формування уявлення про етнодизайн – архітектоніку етнічних творів матеріально-художньої культури, зумовлену особливостями рельєфу і клімату території;

- розвиток творчих проектних здібностей;

- розвиток естетичного і емоційного ставлення до творів декоративного мистецтва та дизайну, вміння розуміти та цінувати народну художню творчість;

- виховання бережливого ставлення до традиційного народного мистецтва, прилучення студентів до кращих надбань національної культури тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні поняття та складові архітектонічної творчості;

- передумови і історію розвитку етнодизайну (народного-декоративно-прикладного мистецтва);

- види народних художніх промислів та їх особливості.

Вміти:

- раціонально і творчо використовувати досягнення попередніх поколінь у власній роботі;

- формулювати задум;

- виконувати начерки, ескізи, наочні зображення;

- виготовляти з різних пластичних матеріалів пробні макети або моделі;

- естетично оформляти інтер'єри та екстер'єри відповідно до українських національних традицій.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 54 год., із них: 10 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 29 год. – самостійна робота, МКР – 3 год.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи архітектонічної творчості» завершується складанням заліку.

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ АРХІТЕКТОНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ»

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 1,5</td><td>Галузь знань
0101 «Педагогічна освіта»
(шифр і назва)</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна
(за вибором)</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
7.01010201
«Початкова освіта»</td></tr>
<tr><td></td><td rowspan="5"></td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td><td>–</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне навчально-дослідне завдання: – навчальний проект</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин - 54</td><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання: - 2 год.
аудиторних – 2 год.
самостійної роботи студента – 3 год.</td><td rowspan="9">Освітньо-кваліфікаційний рівень: «спеціаліст»</td><td>10 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>8 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>29 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи архітектонічної творчості»

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	**Аудиторних**	**Лекцій**	**Практичних**	**Лабораторних**	**Семінарських**	**Індивідуальна робота**	**Самостійна робота**	**Підсумковий мод. контроль**
Змістовий модуль І. Основні поняття та складові архітектонічної творчості										
1	Сутність архітектонічної творчості	8	2	2					6	
2	Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення	7	4	2				2	3	
3	Класифікація семантики орнаментів	9	2				2		6	**1**
	Разом	**24**	**8**	**4**			**2**	**2**	**15**	**1**
Змістовий модуль ІІ. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)										
4	Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва	6	2	2					4	
5	Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв	4	4				2	2		
6	Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва	8	4	2			2		4	
7	Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України)	12	4	2			2		6	**2**
	Разом	**30**	**14**	**6**			**6**	**2**	**14**	**2**
	Всього	**54**	**22**	**10**			**8**	**4**	**29**	**3**

ІІІ. ПРОГРАМА

Змістовий модуль І.
Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Лекція 1

Тема: Сутність архітектонічної творчості.

Архітектоніка. Види дизайну за найважливішими середовищами професійної діяльності. Система етнодизайну. Божественна пропорція золотого перетину в архітектоніці. Сутність поняття «тектоніка». Тектоніка у різних архітектурних стилях. Універсальне поняття «пластика». Пластика динамічна і статична.

Основні поняття теми: архітектоніка, етнодизайн, «золотий перетин» (божественна пропорція), тектоніка, пластика.

Література: [осн.: 3; дод.: 2, 5].

Лекція 2

Тема: Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення.

Сутність поняття «композиція», її специфіка. Формотворення об'єктів дизайну і архітектури. Комбінаторика формотворення. Внутрішній зміст, форма і якість архітектоніки об'єктів дизайну. Архітектонічний твір. Архітектонічність. Атектонічний виріб. Тектоніка.

Основні поняття теми: композиція, формотворення, архітектоніка, комбінаторика, комбінаторика формотворення, художньо-конструкторська (дизайнерська комбінаторика, внутрішній зміст творів дизайну, об'ємно-просторова структура, архітектонічний твір, архітектонічність, архітектонічний виріб, тектоніка, тектонічність виробу)

Література: [дод.: 1, 3]. **Інтернет-джерело** [4].

Семінарське заняття 1. Класифікація семантики орнаментів.

Література: [осн.: 1-2].

Змістовий модуль ІІ.
Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Лекція 3

Тема: Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва.

Народне декоративно-прикладне мистецтво. Народні художні промисли. Вишивка як твір декоративно-прикладного мистецтва. Історія народної вишивки в Україні. Орнаменти вишивок, їх мотиви. Рушники – старовинні обереги дому, родини. Ткацтво – один з найдавніших і найважливіших елементів національної культури України. Декоративно-ужиткове мистецтво як складова української національної культури. Українське монументально-декоративне мистецтво.

Основні поняття теми: народне мистецтво, види технік декоративної галузі, декоративне мистецтво, народне декоративно-прикладне мистецтво, народні художні промисли, вишивка, рушники, художнє ткацтво, килими, декоративно-ужиткове мистецтво.

Література: [осн.: 1; дод.: 3]. **Інтернет-джерело** [1, 2, 5].

Семінарське заняття 2. Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв.

Література: [осн.: 1].

Лекція 4

Тема: Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва.

Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва: художня обробка дерева, вишивка, художнє ткацтво, килими, народний одяг, кераміка, фарфор, фаянс, художнє скло, декоративний розпис, українські порохівниці, писанкарство, витинанки, твори нар. худ. України К. Білокур, твори нар. худ. України М. Примаченко.

Основні поняття теми: деревообробка, вишивка, ткацтво, гончарство, декоративний розпис, писанкарство, витинанки.

Література: [осн.: 1; дод.: 3-4, 6].

Семінарське заняття 3. Національний музей народної архітектури та побуту України.

Література: Інтернет-джерело [3].

Лекція 5

Тема: Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України).

Предмети жіночого та чоловічого одягу, побутова тканина, ікони та предмети побутово-господарчого призначення виготовлені з деревини. Старовинні землеробські знаряддя та різноманітні приладдя кустарного виробництва: пристрій для валяння сукна, соломорізка з кінним приводом, дігтярня, вітряки. Осередки ткацького та гончарного промислів. Музичні інструменти: ліри, скрипки, вівчарські ріжки з берести, бандури. Предмети побутового вжитку: миски, горщики, баньки, куманці, барильця, носатки, двійнята і ін. Колекція мальованих скринь. Різьблення по дереву. Вироби з рогози. Предмети оздоблення інтер'єрів: рушники, скатертини, килими та ін.

Основні поняття теми: народний одяг, різьблення, предмети побутового вжитку, мальовані скрині, оздоблення інтер’єру.

Література: Інтернет-джерело [3].

Семінарське заняття 4. Фондова колекція та етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України.

Література: Інтернет-джерело [3].

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Основи архітектонічної творчості»

Разом: 54 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 8 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 29 год., модульний контроль – 3 год., підсумковий контроль – залік

Модулі	**Змістовий модуль**				
Назва модуля	**Змістовий модуль І. Основні поняття та складові архітектонічної творчості**		**Змістовий модуль ІІ. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)**		
К-сть балів за модуль	199 б.				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Сутність архітектонічної творчості (1 б.)	Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення (1 б.)	Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва (1 б.)	Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва (1 б.)	Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України) (1 б.)
Теми семінарських занять		Класифікація семантики орнаментів (10+1 б.)	Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв (10+1 б.)	Національний музей народної архітектури та побуту України (10+1 б.)	Фондова колекція та етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України (10+1 б.)
Самостійна робота	15 б.	20 б.	10 б.	5 б.	10 б.
МКР	25 б.		25 б.		
ІНДЗ	30 б.				
Підсумк. контроль	залік 10 б.				

Розрахунок 199:100=1,99 Коефіцієнт=1,99 199:1,99=100

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль І.
Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Лекція 1

Тема: Сутність архітектонічної творчості.

Архітектоніка. Види дизайну за найважливішими середовищами професійної діяльності. Система етнодизайну. Божественна пропорція золотого перетину в архітектоніці. Сутність поняття «тектоніка». Тектоніка у різних архітектурних стилях. Універсальне поняття «пластика». Пластика динамічна і статична.

Основні поняття теми: архітектоніка, етнодизайн, «золотий перетин» (божественна пропорція), тектоніка, пластика.

Література основна:

1. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

Література додаткова:

1. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко. – М.: «Архитектура – С», 2004. – 288 с.

2. Норенков С. В. Научные□исследования:□проектный синтез. Курс лекций / С. В. Норенков. – Н. Новгород: Изд-во ННГАСУ, 2011. – 271 с.

3. http://www.bibl.nngasu.ru/electronic%20resources/uch-metod/architecture/842946.pdf

Лекція 2

Тема: Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення.

Сутність поняття «композиція», її специфіка. Формотворення об’єктів дизайну і архітектури. Комбінаторика формотворення. Внутрішній зміст, форма і якість архітектоніки об’єктів дизайну. Архітектонічний твір. Архітектонічність. Атектонічний виріб. Тектоніка.

Основні поняття теми: композиція, формотворення, архітектоніка, комбінаторика, комбінаторика формотворення, художньо-конструкторська (дизайнерська комбінаторика, внутрішній зміст творів дизайну, об’ємно-просторова структура, архітектонічний твір, архітектонічність, архітектонічний виріб, тектоніка, тектонічність виробу).

Література додаткова:

1. Божко Ю. Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования: Учебник / Ю. Г. Божко. – К.: Выща шк., 1991. – 245 с.

2. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

Змістовий модуль ІІ.
Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Лекція 3

Тема: Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва.

Народне декоративно-прикладне мистецтво. Народні художні промисли. Вишивка як твір декоративно-прикладного мистецтва. Історія народної вишивки в Україні. Орнаменти вишивок, їх мотиви. Рушники – старовинні обереги дому, родини. Ткацтво – один з найдавніших і найважливіших елементів національної культури України. Декоративно-ужиткове мистецтво як складова української національної культури. Українське монументально-декоративне мистецтво.

Основні поняття теми: народне мистецтво, види технік декоративної галузі, декоративне мистецтво, народне декоративно-прикладне мистецтво, народні художні промисли, вишивка, рушники, художнє ткацтво, килими, декоративно-ужиткове мистецтво.

Література основна:

1. Антонович Л. Ф. Декоративно-прикладне мистецтво / Л. Ф. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів : Світ, 1992. – 270 с.

Література додаткова:

1. Лозко Г. Українське народознавство / Г. Лозко. – Харків, 2005. – 469 с.
2. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.
3. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.
4. http://www.0zd.ru/kultura_i_iskusstvo/dekorativno-prikladne_mistectvo_2.html.
5. http://knowledge.allbest.ru/culture/3c0a65635b2ad68b4c43a88521316d37_0.html.
6. http://e-works.com.ua/work/6170_Oglyad_kategorii_psihologichnogo_mistectva_na_prikladi_dekorativno_prikladnogo_mistectva_Ykraini.html.

Лекція 4

Тема: Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва.

Художня обробка дерева, вишивка, художнє ткацтво, килими, народний одяг, кераміка, фарфор, фаянс, художнє скло, декоративний розпис, українські порохівниці, писанкарство, витинанки, твори нар. худ. України К. Білокур, твори нар. худ. України М. Примаченко.

Основні поняття теми: деревообробка, вишивка, ткацтво, гончарство, декоративний розпис, писанкарство, витинанки.

Література основна:

1. http://www.mundm.kiev.ua/COLLECTN/WOOD/INDEX.HTM.

Література додаткова:

1. Антонович Л. Ф. Декоративно-прикладне мистецтво / Л. Ф. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів : Світ, 1992. – 270 с.
2. Лозко Г. Українське народознавство / Г. Лозко. – Харків, 2005. – 469 с.
3. Національний музей українського народного декоративного мистецтва: альбом / керівник проекту А. Ф. Вялець, вступна стаття Л. С. Білоус, упоряд.: Л. С. Білоус, С. В. Яценко; фотозйомка М. К. Андреєв. – К. :АДЕФ - Україна, 2012. – 124 с.
4. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

Лекція 5

Тема: Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України).

Предмети жіночого та чоловічого одягу, побутова тканина, ікони та предмети побутово-господарчого призначення виготовлені з деревини. Старовинні землеробські знаряддя та різноманітні приладдя кустарного виробництва: пристрій для валяння сукна, соломорізка з кінним приводом, дігтярня, вітряки. Осередки ткацького та гончарного промислів. Музичні інструменти: ліри, скрипки, вівчарські ріжки з берести, бандури. Предмети побутового вжитку: миски, горщики, баньки, куманці, барильця, носатки, двійнята і ін. Колекція мальованих скринь. Різьблення по дереву. Вироби з рогози. Предмети оздоблення інтер'єрів: рушники, скатертини, підвіконники, килими та ін.

Основні поняття теми: народний одяг, різьблення, предмети побутового вжитку, мальовані скрині, оздоблення інтер’єру.

Література основна:

1. http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini.

Література додаткова:

1. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

VI. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль І. Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Семінарське заняття 1.

Тема: Класифікація семантики орнаментів.

План

1. Графічні символи.
2. Колористичність символів.
3. Метафоричність символів.
4. Символічне значення рослинного світу.
5. Символи тваринного світу.
6. Символи матеріального світу.

Література основна:

1. Початкова дизайн-освіта: готовність учителя до художньої праці з обдарованими учнями: [монографія] / за ред. В. П. Тименко. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – С. 184-213.

Література додаткова:

1. Антонович Б. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Б. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Б. Станкевич. – Львів : Вид-во «Світ», 1993. – 272 с.

Змістовий модуль ІІ. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Семінарське заняття 2.

Тема: Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв.

План

1. Декоративно-прикладне мистецтво, його джерела, своєрідність і художньо-виражальні засоби.
2. Історичні закономірності розвитку декоративної творчості.
3. Основні принципи декоративно-прикладного мистецтва.
4. Види декоративно-прикладного мистецтва і народні художні промисли України.

Література основна:

1. Антонович Б. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Б. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Б. Станкевич. – Львів : Вид-во «Світ», 1993. – 272 с.

Семінарське заняття 3.

Тема: Національний музей народної архітектури та побуту України.

План

1. Історія створення.
2. Дерев'яна архітектура.
3. Традиційна українська хата.
4. Громадські селещні будівлі.
5. Церковні споруди.
6. Символіка житла.
7. Інтер'єр житла.
8. Екстер'єр житла.

Література основна:

1. http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%82%D1%83_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.

Література додаткова:

1. http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini.

Семінарське заняття 4.

Тема: Фондова колекція та етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України.

План

1. Історія формування та загальна характеристика фондової колекції національного музею народної архітектури та побуту України.
2. Етнографічні зони Пирогово:

- Середня Наддніпрянщина, Південь України;
- Слобожанщина, Полтавщина, Полісся;
- Карпати;
- Українське село 60-70-х р. XX ст.

Література:

1. http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini.
2. http://pyrohiv.com.ua/ua/articles/read/6/serednja-naddniprjanschina-pivden.
3. http://pyrohiv.com.ua/ua/regions/read/4/slobozhanschina-poltavschina-

polissja.

4. http://pyrohiv.com.ua/ua/regions/read/2/karpati.
5. http://pyrohiv.com.ua/ua/regions/read/3/karpaty-2.

VII. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль І.
Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Тема1. Сутність архітектонічної творчості (6 год.).

1. Розкрити сутність понять: архітектурний дизайн, ландшафтний дизайн, графічний дизайн. Підібрати фотоматеріали (зображення).
2. Підготувати презентацію на тему «Архітектурні споруди» (на вибір) класицизму, бароко, модернізму, Київської Русі, України, Києва, Львова.
3. Підготувати презентацію на тему «Зображення пластики реального предмета» (у скульптурі, живописі, акторських рухах).

Тема 2. Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення (3 год.).

1. Розкрити сутність понять: архітектоніка, тектоніка, комбінаторика, формотворення.
2. Підготувати презентацію на тему «Архітектоніка, тектоніка, комбінаторика, формотворення».

Тема 3. Класифікація семантики орнаментів (6 год.).

1. Використовуючи символи рослинного, тваринного і матеріального світу створіть композицію за допомогою різних технік (малюнок, аплікація, витинанка тощо) на тему «Я у світі» або «Людина і природа».
2. Зобразити написання слів, що складаються із символів.

Змістовий модуль 2.
Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Тема 4. Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва (4 год.).

1. Підготувати презентацію на тему «Народна орнаментика українців» (вишивка, кераміка, писанка, декоративні розписи) на вибір студента.
2. Використовуючи різні техніки (малюнок, аплікація тощо) відтворити 3 різні вироби декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 5. Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва (4 год.).

1. Підготувати презентацію-подорож для молодших школярів з використанням експонатів Національного музею українського народного декоративного мистецтва.

Тема 6. Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України) (6 год.).

1. Підготувати презентацію-подорож для молодших школярів з використанням експонатів Музею народної архітектури та побуту.

2. Розробити урок-подорож для молодших школярів на тему «Етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України» (на вибір студента 2 зони).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ п/п	Назва теми	К-сть. год	Контроль	Бали
1	Тема 1. Сутність архітектонічної творчості	6	Індивідуальне заняття	15
2	Тема 2. Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення	3	Індивідуальне заняття, підсумкове тестування	10
3	Тема 3. Класифікація семантики орнаментів	6	Семінарське заняття, модульний контроль	10
4	Тема 4. Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва	4	Семінарське заняття, модульний контроль	10
5	Тема 5. Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва	4	Семінарське заняття	5
6	Тема 6. Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України)	6	Семінарське заняття, підсумкове тестування, залік	10
	Разом	**29 год.**		**60**

VIII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (навчальний проект)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання магістрантами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Основи архітектонічної творчості» – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає рівень компетенції продуктивно-творчої діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична і практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі компетенцій, сформованих під час лекційних, семінарських занять і охоплює весь зміст навчального курсу.

Тематика рефератів пов'язана зі змістом курсу, спрямована на поглиблення його змісту. Тему студенти вибирають на основі вільного вибору. Теми досліджень не повинні повторюватись в одній академічній групі.

Студенти мають право урахувати особистісні інтереси та запропонувати власну тему реферативної роботи, з якої мають певні напрацювання, змістовий та цікавий матеріал, оригінальні міркування.

Реферативна робота має мати чітку структуру. Зокрема включає: вступ, де розкрито мету проекту, його актуальність, методи отримання та обробки інформації; основну частину, висновки, де чітко сформульовані результати, список використаних джерел, а також, за потреби, додатки. Повноцінна реферативна робота оцінюється максимально в **30 балів.**

Окрім реферату, в межах ІНДЗ можна також виконати:

- анотацію прочитаної літератури з певної теми проекту **(5 балів);**
- коротке інформаційне повідомлення з теми проекту **(5 балів);**
- коротку творчу роботу (в тому числі есе) **(20 балів).**

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

(навчально-дослідне завдання у вигляді реферату)

№ п/п	**Критерії оцінювання роботи**	**Максимальна кількість балів за кожним критерієм**
1.	Актуальність обраної теми	2 бали
2.	План проекту	2 бали
3.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	3 бали
4.	Самостійний та критичний аналіз змісту першоджерел. Логічність викладу змісту.	10 балів
5.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	5 балів
6.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, шляхи розв'язку проблеми	3 бали
7.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	5 балів
	Разом	**30 балів**

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

(навчально-дослідне завдання у вигляді реферату)

Рівень виконання	**Кількість балів, що відповідає рівню**	**Оцінка за традиційною системою**
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	21-25	Добре
Середній	16-20	Задовільно
Низький	0-15	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Основи архітектонічної творчості».

Магістрант може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Орієнтовна тематика проектів з навчального курсу «Основи архітектонічної творчості»

1. Декоративно-прикладне мистецтво, його джерела, своєрідність і художньо-виражальні засоби.
2. Живопис, його види, форми і жанри.
3. Графіка, її види, форми і жанри.
4. Скульптура, її види, форми і жанри.
5. Архітектура, її види та стилі.
6. Художні промисли України. Українська кераміка.
7. Українська глиняна іграшка.
8. Особливості опішнянської та косовської кераміки.
9. Художні промисли України. Українська витинанка.
10. Писанки. Писанкарство в Україні.
11. Візерунки, знаки і символи на писанках, їхнє значення і зміст.
12. Декоративний розпис. Основи петриківського розпису.
13. Історичні аспекти виникнення дизайну, як синтезу різних видів мистецтв.
14. Історико-педагогічна і ціннісна основа декоративно-прикладного мистецтва українського народу.
15. Деревина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по дереву.
16. Тканина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по тканині.
17. Глина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по глиняному виробу.
18. Папір – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по паперу.
19. Орнамент і орнаментика. Роль орнаменту в дизайні та ДПМ.
20. Декоративно-ужиткове мистецтво як джерело для розвитку українського національного дизайну.
21. Природні матеріали й національний декор в архітектоніці української садиби.
22. Художня обробка дерева.
23. Художнє ткацтво, вишивка.
24. Український народний костюм і прикраси.
25. Інтер'єр традиційної української хати.
26. Традиційні предмети побуту та вжитку українського народу.
27. Орнаментальне оздоблення української хати (види орнаментів, колір, символіка кольору).
28. Види традиційних українських ремесел.
29. Культова і меморіальна скульптура України.
30. Етнодизайн традиційних предметів побуту та вжитку українців.
31. Символіка предметів побуту українців.

32. Настінні розписи традиційної української хати.
33. Символіка українського орнаменту.
34. Символіка українського народного одягу.
35. Українська вишивка: традиції й символіка.

IX. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни «Основи архітектонічної творчості» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип пооперaційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінюваннння рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів (за одиницю)	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1	5
2.	Відвідування семінарських занять	1	4
2.	Робота на семінарських заняттях	10	40
3.	Самостійна робота	5	60
4.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30	30
5.	МКР	25	50
6.	Залік	10	10
Підсумковий рейтинговий бал			**199**

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуються такі методи:

- ***Методи усного контролю*:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- ***Методи письмового контролю:*** модульне письмове тестування;

підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

- ***Комп'ютерного контролю:*** тестові програми.
- ***Методи самоконтролю:*** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	**Оцінка за 4-бальною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**
1 – 34	**«незадовільно»** (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	**«незадовільно»** (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	**«задовільно»**	ED
75 – 89	**«добре»**	CB
90 – 100	**«відмінно»**	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	**Критерії оцінювання**
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення

	основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проектів»).

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Основи архітектонічної творчості».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					ІНДЗ	Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5			
16	57	22	17	47	30	10	100

199 : 100= 1,99 Коефіцієнт = 1,99 199:1,99=100

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуального навчально-дослідного завдання залежить від дотримання таких вимог:

- ✓своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓повний обсяг їх виконання;
- ✓якість виконання навчальних завдань;
- ✓самостійність виконання;
- ✓творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ініціативність у навчальній діяльності.

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп’ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Декоративно-прикладне мистецтво, його джерела, своєрідність і художньо-виражальні засоби.
2. Живопис, його види, форми і жанри.
3. Графіка, її види, форми і жанри.
4. Скульптура, її види, форми і жанри.
5. Архітектура, її види та стилі.
6. Художні промисли України. Українська кераміка.
7. Українська глиняна іграшка.
8. Особливості опішнянської та косовської кераміки.
9. Художні промисли України. Українська витинанка.
10. Писанки. Писанкарство в Україні.
11. Візерунки, знаки і символи на писанках, їхнє значення і зміст.
12. Декоративний розпис. Основи петриківського розпису.
13. Історичні аспекти виникнення дизайну, як синтезу різних видів мистецтв.
14. Історико-педагогічна і ціннісна основа декоративно-прикладного мистецтва українського народу.
15. Деревина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по дереву.
16. Тканина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по тканині.
17. Глина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по глиняному виробу.
18. Папір – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по паперу.
19. Орнамент і орнаментика. Роль орнаменту в дизайні та ДПМ.
20. Декоративно-ужиткове мистецтво як джерело для розвитку українського національного дизайну.
21. Природні матеріали й національний декор в архітектоніці української садиби.
22. Художня обробка дерева.
23. Художнє ткацтво, вишивка.
24. Український народний костюм і прикраси.
25. Інтер'єр традиційної української хати.
26. Традиційні предмети побуту та вжитку українського народу.
27. Орнаментальне оздоблення української хати (види орнаментів, колір, символіка кольору).
28. Види традиційних українських ремесел.
29. Культова і меморіальна скульптура України.
30. Етнодизайн традиційних предметів побуту та вжитку українців.
31. Символіка предметів побуту українців.
32. Настінні розписи традиційної української хати.
33. Символіка українського орнаменту.
34. Символіка українського народного одягу.
35. Українська вишивка: традиції й символіка.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Антонович Л. Ф. Декоративно-прикладне мистецтво / Л. Ф. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів : Світ, 1992. – 270 с. http://trudove.org.ua/book/dekorativno-prikladne-mistetstvo.

2. Початкова дизайн-освіта: готовність учителя до художньої праці з обдарованими учнями: [монографія] / за ред. В. П. Тименко. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – 249 с.

3. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

Додаткова:

1. Божко Ю. Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования: Учебник / Ю. Г. Божко. – К.: Выща шк., 1991. – 245 с.

2. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко. – М.: «Архитектура – С», 2004. – 288 с.

3. Лозко Г. Українське народознавство / Г. Лозко. – Харків, 2005. – 469 с. http://evolv.ho.ua/Ukraine_History_and_Culture/Ukraine_Kultura/Lozko/index.htm.

4. Національний музей українського народного декоративного мистецтва: альбом / керівник проекту А. Ф. Вялець, вступна стаття Л. С. Білоус, упоряд.: Л. С. Білоус, С. В. Яценко; фотозйомка М. К. Андреєв. – К. :АДЕФ - Україна, 2012. – 124 с.

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0.

http://www.mundm.kiev.ua/COLLECTN/WOOD/INDEX.HTM.

5. Норенков С. В. Научные исследования: проектный синтез. Курс лекций / С. В. Норенков. – Н. Новгород: Изд-во ННГАСУ, 2011. – 271 с. http://www.bibl.nngasu.ru/electronic%20resources/uch-metod/architecture/842946.pdf.

6. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

Інтернет-ресурси

1. http://e-works.com.ua/work/6170_Oglyad_kategorii_psihologichnogo_mistectva_na_prikladi_dekorativno_prikladnogo_mistectva_Ykraini.html.

2. http://knowledge.allbest.ru/culture/3c0a65635b2ad68b4c43a88521316d37_0.html.
3. http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini.
4. http://refmaniya.org.ua/konspekti/zagaln-v-domost--osnovi-arch-tekton-ki-komb-natoriki-formoutvorennya-vnutr-shn-y-zm-st-forma-yak-st-ob-kt-v-dizaynu-tekton-ka.
5. http://www.0zd.ru/kultura_i_iskusstvo/dekorativno-prikladne_mistectvo_2.html.
6. http://www.ukrfolk.com.ua/BERVY/index.html-lang=0&r=rozpisi.htm.
7. https://www.youtube.com/watch?v=5Ye_QNjV7yo.